

Avd. social hållbarhet/Skaraborgsenheten
Västra Götalandsregionen

Folkhälsoinsatser i Karlsborgs kommun

Folkhälsoplan – 2024

Innehåll

Inledning

Del 1

Plan med utgångspunkt från folkhälsoavtalet

Del 2

Målområden

Folkhälsorådets budget

Del 3 Eventuell bilaga med ytterligare information

Folkhälsoplanen har godkänts av folkhälsorådet i Karlsborgs kommun den 2023-10-05

Torbjörn Colling
Folkhälsorådets ordförande
Karlsborgs kommun

Pierre Söögard
Folkhälsorådets vice-ordförande
Delregional nämnd Östra

Inledning

Enligt avtalet om lokalt folkhälsoarbete ska det varje år upprättas en folkhälsoplan för respektive kommun i Skaraborg. Planen ska beskriva målområden och planerade insatser för kommande verksamhetsår. I avtalet sägs också att folkhälsoarbetet ska vara ett strategiskt utvecklingsområde och vara integrerat i ordinarie verksamhet.

Syftet med folkhälsoplanerna är att Delregionala Nämnden Östra, kommunerna och andra intressenter ska få en enkel och överskådlig bild över de folkhälsoinsatser som planeras under året. Den ska också skapa underlag och vara stöd för dialog och vägledning för beslut, uppdrag och insatser. Folkhälsoplanen ska utgå från kommunala, regionala och nationella styrande dokument.

Del 1

Plan med utgångspunkt från Folkhälsoavtalet

Åtaganden i avtalet	Strategier för att uppfylla avtalet (max 100 ord)
Folkhälsoarbetet ska vara långsiktigt och utgå från befolkningens behov	Politisk viljeinriktning är en förutsättning för att förändringsarbete ska få genomslag i hela organisationen och bli långsiktigt hållbar. Det lokala övergripande målet för folkhälsoarbetet i kommunen är att Karlsborgs kommun ska vara en socialt hållbar kommun. Vid framtagandet av Program för social hållbarhet Karlsborgs kommun 2019-2022 analyserades nulägesbilder av statistik avseende folkhälsa och social hållbarhet. Det är en ständigt pågående process att kartlägga, analysera och följa upp befolkningens hälsa och behov. Under 2023 har en revidering av programmet skett, där programmet vävts samman med Vision 2035 för Karlsborg. Programmet är förankrat på tjänstemannanivå och beräknas antas politiskt under hösten 2023 för att gälla från 240101.
Folkhälsoarbetet ska ha tydliga och uppföljningsbara mål	Varje nämnd och förvaltning ansvarar för att, utifrån prioriterade utmaningar och åtgärder i programmet för social hållbarhet, ta fram mål och styrkort till styrkortet samt att planera aktiviteter som förvaltningen ska genomföra. Uppföljning sker i Stratsys. Program för social hållbarhet har under revideringen behållits i sin helhet, mindre ändringar har gjorts där programmet vävts samman med Vision 2035. De lokala områdena har utökats med ytterligare åtgärder från respektive förvaltning.
Folkhälsoarbetet ska vara integrerat i ordinarie verksamhet	Enligt folkhälsorådets reglemente består beredningsgruppen av kommunchef, folkhälsostateg och samtliga förvaltningschefer samt Närhälsans vårdcentralchef och folktandvårdens chef. Beredningsgruppen sammanträder fyra gånger per år för att planera och följa upp arbetet i ordinarie verksamhet.
Styrning och ledning av folkhälsoarbetet ska vara integrerat i kommunens ledningssystem	Målet om en socialt hållbar kommun är en del av kommunfullmäktiges styrkort och ska brytas ned i nämndernas egna styrkort enligt ordinarie uppföljningssystem, Stratsys. I kommunens årsredovisning återfinns också välfärdsnyckeltal folkhälsa. Program för social hållbarhet ska bidra till att styrning och ledning av folkhälsoarbetet är integrerat i kommunens ledningssystem.

<p>Kommunen ansvarar för att ta fram en långsiktig och strategisk planering för det lokala folkhälsoarbetet med framtagna behovsbilder och prioriteringar</p>	<p>Program för social hållbarhet Karlsborgs kommun 2019 – 2023 är antagen i kommunfullmäktige. Revideringen av programmet pågår under 2023 och ska innan årets slut ha antagits politiskt. Programmet är ett strategiskt styrdokument som visar vägen i arbetet för en god och jämlik hälsoutveckling för Karlsborgsborna. Det ska vara ett verktyg i arbetet med att konkretisera fullmäktiges mål om social hållbarhet och ska användas i vägledning av beslut, uppdrag och insatser. I programmet finns prioriterade utmaningar och åtgärder i arbetet.</p>
<p>Kommunen ska aktivt använda samhällsplanering och kommunal verksamhet för att främja befolkningens hälsa</p>	<p>Fokus för samhällsplaneringen är att skapa förutsättningar för att förbättra invånarnas livsvillkor och livsmiljöer vilket möjliggör för invånarna att ta ansvar för sina levnadsvanor. Se ovan gällande Program för social hållbarhet samt folkhälsorådets beredningsgrupp. Folkhälsorådet ska underlätta samverkan mellan kommun och region samt mellan kommunala verksamheter i frågor som rör befolkningens hälsa.</p> <p>Folkhälsorådet har ingen egen verksamhet, de ska stödja, utveckla och samordna det lokala folkhälsoarbetet samt verka för att folkhälsofrågorna integreras i förvaltningarnas verksamhet. Folkhälsorådet är också ett rådgivande organ till kommunstyrelsen och övriga nämnder i frågor som rör kommunens arbete för folkhälsa och social hållbarhet</p>
<p>Kommunen ska bidra med kunskaps- och metodstöd i folkhälsoarbetet</p>	<p>Program för social hållbarhet är ett kunskapsunderlag. Den profession som förvaltningarna besitter utgör grunden i det arbete som sker utifrån programmet. Via den tvärssektoriella beredningsgruppen för folkhälsorådet bidrar varje förvaltning med sina kunskaper och metoder som används för att främja befolkningens hälsa.</p>

Del 2

Sammanfattning

Folkhälsoplanen med folkhälsoinsatser utgår från de utmaningar/områden som återfinns i Program för social hållbarhet, 2019 – 2023. Revideringen inkluderar samma områden som fortfarande anses aktuella, områdena har i revideringen utökats med fler aktiviteter.

- Goda boendemiljöer åt alla
- Alla barn och unga ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper och kompetenser så långt som möjligt
- Verka för en trygg hemmiljö och fritid för alla
- Säkerställa invånarnas delaktighet och möjlighet till inflytande

Inom varje utmaning har förvaltningarna prioriterat åtgärder som verksamheter ska fokusera och arbeta aktivt med. I folkhälsoplanen synliggörs vilka områden i programmet som folkhälsorådet stödjer med utvecklingsmedel.

Del 2

Målområde

Område: Alla barn och unga ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper och kompetenser så långt som möjligt

Målgrupp: Vårdnadshavare Karlsborgs kommun

Mål på kort sikt: Fler vuxna som läser för och med barn

Mål på lång sikt: Ökad möjlighet till delaktighet och inflytande samt skapa förutsättningar för fullföljda studier

Planerade insats: Läsfrämjande insats

- Fortsätta det tvärsektoriella arbetet tillsammans med familjecentralen, talpedagog och bibliotek, för läsfrämjande insatser för vårdnadshavare till små barn. Utifrån denna arbetsgrupp implementeras olika läsfrämjande insatser.

Område: Alla barn och unga ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper och kompetenser så långt som möjligt samt Verka för en trygg hemmiljö och fritid.

Målgrupp: Invånare Karlsborgs kommun

Mål på kort sikt: Höjd kunskapsnivå.

Mål på lång sikt: Minskad psykisk ohälsa och därmed bidra till nollvisionen av suicid både för barn och vuxna

Planerade insats: Utifrån lokal riktlinje skapa systematiskt arbete för att främja psykisk hälsa. Detta är ett särskilt viktigt område att arbeta vidare och utveckla kring då psykisk ohälsa kontinuerligt ökar.

- Fortsatt utveckling av tvärsektoriell samverkan inom kommunen
- Fortsätta utveckla arbetet för anhöriga åt personer som har psykisk ohälsa, samt efterlevande åt individer som suiciderat.

Del 2

Målområde

Område: Verka för en trygg hemmiljö och fritid

Målgrupp: Seniorer

Mål på kort sikt: Ökad kunskap/medvetenhet om tillgängliga aktiviteter och åtgärder som främjar ett hälsosamt åldrande

Mål på lång sikt: Minskad social isolering, psykisk ohälsa, frakturer mm som bidrar till mindre hälsosamt åldrande

Planerade insats:

- Kultur- och fritidsförvaltningen genomför återigen grupper med konceptet Senior Sports School tillsammans med Västra Götalands idrottsförbund och SISU Idrottsutbildarna.
- Fortsätta & utveckla arbetet med seniorbladet

Målgrupp: Barn och ungdomar

Mål på kort sikt: Ett strukturerat och långsiktigt arbetssätt inom ANDTS-området (Alkohol, narkotika, doping, tobak och spel).

Mål på lång sikt: Ökad trygghet, minskad psykisk ohälsa och minskad användning av ANDTS.

Planerade insats: Aktiviteter för att minska tillgång och efterfrågan av ANDTS.

- Fortsätta utvecklingen av tvärsektoriell samverkan inom kommunen inklusive implementering av årshjul för insatser.
- Kompetenshöjande insatser till medarbetare

Målområde

Område: Säkerställa invånarnas delaktighet och möjlighet till inflytande

Målgrupp: Invånare Karlsborgs kommun

Mål på kort sikt: Ökad upplevelse av delaktighet och inflytande bland invånare i Karlsborgs kommun

Mål på lång sikt: Ökad upplevelse av delaktighet och inflytande bland invånare i Karlsborgs kommun

Planerade insatser:

- Fortsätta stödja den fortsatta utvecklingen av volontärverksamhet
- Mässa för livskvalité

Målgrupp: Barn och ungdomar.

Mål på kort sikt: Ett strukturerat och långsiktigt arbetssätt för dialog med barn och unga.

Mål på lång sikt: Ökad upplevelse av delaktighet och inflytande bland barn och unga

Planerade insatser:

- Analys och åtgärder utifrån resultat av LUPP-enkät 2022.
- Utveckla delaktighetsarbetet hos barn och unga

Målgrupp: Seniorer 65 år och äldre.

Mål på kort sikt: Ökad delaktighet bland seniorer

Mål på lång sikt: Minskad upplevelse av ofrivillig ensamhet och ökad psykisk hälsa bland seniorer.

Planerade insatser:

- Fortsätta utveckla det uppsökande arbetet i samarbete med seniorcoach

Budget

Område	Budget
Barn och unga	30 000
Trygg hemmiljö och fritid	80 000
Delaktighet och inflytande	95 000
Goda Boendemiljöer	0
Övriga kostnader	6538
Totalt	211 538

Vid behov kan omfördelning mellan de olika områdena ske under året

Del 3

Eventuell bilaga med ytterligare information

Ja

Nej

Medföljande bilaga:

Kontaktperson: Theres Myrman, folkhälsostateg, Skaraborgsenheten, Avdelning Social hållbarhet, Västra Götalandsregionen

Telefon: 0505-172 33

E-post: theres.myrman@karlsborg.se